

OLTALOMKERESŐK

A Menedék Egyesület hírlevele a nemzetközi migrációról

X. évfolyam 10. szám

2004. október

Módosult útlevel-eljárási szabályok

A külföldre utazásról szóló törvény végrehajtási, eljárási szabályait tartalmazó rendelet megváltozott [64/2004. (V. 28.) BM rendelet]. Ez részben illetékeségi szabályokat érint, részben pedig új formanyomtatványok bevezetését.

A november közepétől hatályba lépő rendelet értelmében a magyar állampolgárok magán- és szolgálati útlevelét, határátlépési igazolványát a BM Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó és Választási Hivatala országos illetékességgel, míg a tartózkodási engedéllyel rendelkező hontalanok, bevándoroltak és letelepedettek, továbbá a menekültek és a menedékesek (ha lennének ilyenek) külföldi úti okmányait a BÁH területi szerve, a kérelmező lakóhelye, avagy

tartózkodási helye szerinti illetékesség alapján intézi.

A rendeletről kiderül, hogy a magánútlevek színe kék, a hivatalos útlevelé zöld, bordó vagy piros, típusától függően (diplomataról, külszolgálatról, hajóskapitányról vagy egyéb szolgálati tevékenységről van szó). A menedékesek egyszeri kiutazásra és visszatérésre jogosító okmányának adattartalma, továbbá a kérelmezési igénylőlap is módosult.

A TARTALOMBÓL:

Néhány új menekültügyi szabály

A csatlakozás hatása

Az ENSZ menekültügyi

főbiztosának aggodalmai

Egy százalék – amire költöttük

Családegyesítés és harmadik állam polgára

Külföldiek egészségügyi ellátása

A külföldiek betegellátásának szabályai meglehetősen szövevényesek, és azokban csak némileg vágott rendet a 87/2004. (X. 4.) ESZCSM rendelet.

- Az itt tartózkodó külföldiek zöme a kötelező egészségbiztosítási ellátás alapján (például dolgozó, vállalkozó, ilyen személyek saját jövedelemmel nem rendelkező eltartottja) részesül ellátásban;
- mások azért, mert nyugellátásban részesülnek, és az egyben az egészségügyi ellátás igénybevételére is jogosít;
- egy szűk kör menekültként jogosult egyes ellátásokra, ahogyan azt a 25/1998. (II. 18.) kormányrendelet meghatározza;
- bizonyos ellátásokra mindenki jogosult, aki az állam területén tartózkodik, jogállástól függetlenül (mentés);
- szintén egy szűk kör saját maga döntött biztosítás megkötéséről;
- a többieknek csak térítés ellenében vehető igénybe az ellátás. Ennek díját a szolgáltató, a fenntartó vagy a tulajdonos határozza meg, és mértékéről, jól látható helyen, a beteget tájékoztatni kell, fekvőbeteg-intézményben pedig az SzMSz-ben kell erről rendelkezni. A szolgáltatás megkezdése előtt külön fel kell érte hívni a beteg és hozzátartozója figyelmét. Ugyanakkor sürgős szükség, veszélyeztető állapot esetén az egészségügyi szolgáltatásért csak utólagos díjfizetést írhat elő a szolgáltató.

Kaphat-e a külföldi állami lakástámogatást?

A lakáscélú állami támogatásokról szóló kormányrendelet szeptember elején életbe lépett módosítása értelmében [251/2004. (VIII. 30.) kormányrendelet] a közvetlen támogatásokban részesülhetnek a külföldiek is, ha azt a GKM engedélyezi.

A támogatás igénybevételének előfeltétele, hogy a külföldi munkaviszonyban vagy foglalkoztatási jogviszonyban álljon. A támogatás (például a kedvezményes kamatozású hitel visszafizetési futamideje) ugyanis eleve ehhez igazodik. A munkaviszony (foglalkoztatási) jogviszony fennállását évente igazolni kell, mégpedig január 31-ig. Ha viszont változást állt be e téren, az új adatokat (például a munkanélkülivé válást) 8 napon belül köteles a támogatott bejelenteni. Építési támogatás, lakásvásárlási támogatás esetén, ha az érintett a használatbavételi engedélytől vagy adásvételtől számított tíz éven belül munkanélkülivé válik, és hat hónapon belül nincs újra munkahelye, úgy a kedvezmény, támogatás arányos részét köteles visszafizetni. Ebből kiderül, hogy a futamidő a külföldiek esetében alapvetően tíz év. Ha időközben mégis sikerül a külföldinek munkát találnia, akkor a támogatásra az említett tízéves terminuson belül ismét jogosultá válik. Ezt a szabályt kell alkalmazni akkor is (arányos visszatérítés), ha nem születtek meg a vállalt gyermekek.

Német–magyar diplomák elismerése

Kihirdették a két ország között még 2001-ben aláírt megállapodást, amelyet idén januártól kell alkalmazni. Ezzel a még 1990-ben kötött hasonló tartalmú egyezmény hatályát vesztette. Az új megállapodás értelmében, a Németországban államilag elismert felsőfokú oktatási intézményben és a Magyarországon államilag elismert diplomát kiadó intézményben kiadott oklevél, résztanulmány, továbbá tudományos fokozat és cím a másik államban elismerendő. Egy szakértői bizottság áll fel, amely a konkrét intézményi okleveleket értékeli, és a jegyzéket időszakosan pontosítja, kiegészíti. Figyelembe veszik az európai kreditátviteli rendszer (ECTS) szabályait is.

A lényeg, hogy a tanulmányok egyenértékűségét a fogadó felsőoktatási intézmény állapítja meg, az elismerés feltételekhez köthető, és szorgalmazzák a konkrét intézmények közötti egyezmény megkötését a pontos feltételekről. A főiskolai, egyetemi végzettség megfeleltetését az egyezmény általánosságban, a német–magyar terminológia szerint adja meg.

Lesz népszavazás a kettős állampolgárságról

Az Alkotmánybíróság 109/2004. (X. 27.) AB határozata elutasította az Országgyűlés népszavazásra vonatkozó határozata miatt benyújtott kifogást.

A taláros testület szerint, mivel időközben megszülettek a választási eljárási törvény módosításai, nincs jogi akadálya a külföldön tartózkodó magyar állampolgárok választójoga gyakorlásának, és a feltett kérdés megfelel a jogi követelményeknek. Bigóhari Mihály, Kiss László másként érvelt, míg Kukorelli István és a hozzá csatlakozó Holló András ellenvéleményt fogalmazott meg.

Egyfelől kifogásolták, hogy az Alkotmánybíróság esetről esetre foglal állást, és nagyban kötődik a beadott panasz elemeihez, holott az alkotmányossági vizsgálódás nem valamiféle bírósági kérdés, amelyben az ügyfél kérelme az irányadó.

Kukorelli bíró úr pedig következetesen ellenezte már a korábbi AB döntést is, mivel alkotmányellenesnek minősítette az aláírásgyűjtésre feltett kérdést, így véleménye szerint azt nem lenne szabad népszavazásra bocsátani. Nem tartja ugyanis tiszteletben a diszkrimináció tilalmát, szemben az Európa Tanács 1997-ben született egyezményével, ugyanakkor etnikai alapú kedvezményezést valósít meg az állampolgárság megszerzésében.

A polgár és az állam közötti tényleges kapcsolat fennállását az etnikai hovatartozásról szóló nyilatkozat nem bizonyítja. A nemzethez és az államhoz tartozás nem azonos. A bíró rámutat továbbá az AB döntésének következet-

„Akarja-e, hogy az országgyűlés törvényt alkotson arról, hogy kedvezményes honosítással – kérelmére – magyar állampolgárságot kapjon az a magát magyar nemzetiségűnek valló, nem Magyarországon lakó, nem magyar állampolgár, aki magyar nemzetiségét a 2001. évi LXII. törvény 19. §-a szerinti Magyar igazolvánnyal vagy a megalakotandó törvényben meghatározott egyéb módon igazolja?”

Erre a kérdésre kell válaszolni igennel vagy nemmel 2004. december 5-én. Ez a szavazólap lesz a Mikulás-csomagban.

lenségeire egyéb népszavazási kérdésekhez képest.

„Kétigenes” többség várható a kettős állampolgárságról és a kórházak magánkézbe adásának megakadályozásáról szóló decemberi népszavazáson. A *Magyar Hírlap* megbízásából készült Medián-felmérés szerint nyitott kérdés, hogy az alacsony részvétel miatt érvényes lesz-e a voksolás. És kérdés az is, hogy mibe kerülne ez a határon belül élőknek.

Az Európai Parlament tagjává válni nem kötelező

Az Országos Választási Bizottság (OVB) 27/2004. (IV. 29.) számú határozatával nyilvántartásba vette az M. Párt által, az Európai Parlament tagjainak 2004. évi választására állított listáját, mivel a párt egyidejűleg átadta ajánlószelvényeit is, amelynek ellenőrzését elvégezték. A benyújtott érvényes ajánlószelvények mennyisége meghaladja az Európai Parlament tagjai választásáról szóló 2003. évi CXIII. törvény (EP vtv.) 5. § (2) bekezdésében előírtat.

Az OVB határozatával szemben kifogást terjesztettek elő, kérve annak megváltoztatását és a lista nyilvántartásba vételének visszautasítását. Arra hivatkoztak, hogy az M. Párt a lista első két helyére olyan személyeket jelölt, akik a kifogáshoz csatolt bizonyítékokkal alátámaszthatóan nem kívánják betölteni a választással elnyerhető képviselői mandátumot.

Egyfelől a panaszos szerint a jelöltség fogalmi lényege, rendeltetése az, hogy a listán szereplő személy – megválasztása esetén – az elnyert képviselői mandátumot betöltse, amely a választójogi törvényből is következik, miközben az adott párt olyan személyeket állít jelöltként a választási lista élére, akiknek bizonyítható módon nem áll szándékukban az elnyert képviselői mandátum vállalása, sértve ezzel a választási eljárási rendet, annak célját, rendeltetését. Másfelől a jöhiszemű és rendeltetészerű joggyakorlás követelménye a választási eljárás jogszerűségének megítélése körében is érvényesítendő, ahogy például arra a 14/2002. (IV. 4.) OVB állásfoglalás is utal. A lista első két jelöltje által tett jelölti nyilatkozatot érvénytelennek kell tekinteni, bár az

OVV nem vizsgálta meg azok hitelességét sem.

A kifogást a Legfelsőbb Bíróság alaptalannak minősítette. Megállapította, hogy sem az EP vtv., sem a választójogi törvény nem kötelezi a listán szereplő jelölteket arra, hogy megválasztásuk esetén a képviselői tisztséget valóban betöltsék, vagy ilyen tartalmú jelölti nyilatkozatot tegyenek.

A választójogi törvény 52. § (2) bekezdés c) pontja csak azt kívánja meg, hogy a jelölt választott megbízatásával összeférhetetlen tisztségéről megválasztása esetén mondjon le. Az EP vtv. 5. és 7. §-ából egyértelműen megállapítható, hogy az Európai Parlament tagjainak választása során a pártok listákat állítanak, és a választópolgárok listára szavaznak.

A választások eredményének megállapítása során is a listák kapják a mandátumot. Így a listás szavazás jellegéből fakadóan sem ütközik tehát a jöhiszemű és rendeltetészerű joggyakorlás választási alapelveibe az a körülmény, hogy a listán szereplő személyek nem kívánják európai parlamenti képviselőként dolgozni. (Legf. Bír. Kvk. IV. 37.123/2004. sz.)

Civilek szervezetek támogatása

A *Nonprofit Hírlével* októberi száma adja hírül, hogy idén az adózók személyi jövedelemadójukból mintegy 7 milliárd forintot adtak a civileknek, 800 millió forinttal többet az előző évinél.

Ez az összeg biztosan növelhető, hiszen az adózók kétharmada még mindig nem rendelkezik az 1 százalékról. Hét év alatt a támogatott szervezetek száma 15 600-ról 23 ezerre nőtt. 55 százalékuk alapítvány, és a felajánlott összeg háromnegyedét kapják. Szeptemberig értesítette az APEH azokat a szervezeteket, amelyek idén támogatást kapnak, és annak nagyságáról is tájékoztatást küldtek. 30 napon belül kell visszaigazolni, hogy a szervezet jogosult a felajánlott összeg fogadására. Az átutalás valószínűleg november végéig történik meg. Addig pedig az állam vidáman használja a pénzt, kamat nincs.

Azt is olvashatjuk, hogy az OM honlapjára felkerült a felsőoktatási törvény, amelyhez várják a civilek véleményét.

Néhány új menekültügyi szabály

A menedékjogi eljárást több ponton módosította a 278/2004. (X. 12.) kormányrendelet. A jelentősebbek a következők:

- Önálló eljárási mozzanat lett annak kiderítése, hogy vajon Magyarország vagy valamely másik tagállam felelős-e a kérelmező ügyének megvizsgálásáért. Ez a közigazgatásban a hatáskör és az illetékesség vizsgálata körébe tartozik, azzal az eltéréssel, hogy külön szerződés és rendelet áll a háttérben, így dublini eljárásnak nevezi a népnyelv. Ha kiderül, hogy nem a magyar fél a felelős hatóság, akkor átadjuk, ellenkező esetben pedig másoktól átvesszük a kérelmezőt. A dublini eljárás ideje az érdemi eljárási határidőbe nem számít bele (nyugvás), és a végén határozatot kell hozni. A dublini eljárási határozat ellen, amennyiben az átadásról szól, 15 napon belül kérhető a bírósági felülvizsgálat, bár annak nincs halasztó hatálya. Fontos tudni, hogy a dublini eljárás alatt a kérelmezői jogok nem csorbíthatók.
- A menedékjogi eljárásban a hatóság előzetes meghallgatást tart a szóban előadott kérelem jegyzőkönyvbe foglalását követően. Ekkor tájékoztatnia kell a külföldit az alapvető jogairól, kötelezettségeiről, és jegyzőkönyvbe kell mondatni vele például a jövedelmi és vagyoni viszonyairól, a házasságkötési helyéről, az iskolai végzettségéről szóló adatokat, a betegségéről, a nemzeti hovatartozásáról is kikérdezve. Csak ezután érkezik el a részletes meghallgatás, ismételt jegyzőkönyvfelvétellel, szintén tolmács bevonásával. Ekkor tudomására kell hozni, ha a kérelmet rövidített eljárásban bírálják el.
- Írásban is felhívják a kérelmezők figyelmét, hogy kötelesek a hatósággal együttműködni, a szálláson a házirendet betartani. A kérelmezők viszont ugyanerre nem hívhatják fel a hatóság dolgozóit.
- 2005 januárjától a kérelmezőket a közegészségügyi és járványügyi szabályok szerint kell elkülöníteni, egészen addig, ameddig az ÁNTSZ a szükséges szűrővizsgálatok eredményéből nem látja, az elkülönítés még indokolt-e. Azt, hogy mire szűrik meg a kérelmezőket, az egészségügyi tárca rendelete fogja megszabni. Lehet, hogy 15 év után eljutunk oda, hogy a kérelmezőket is csak rizikócsoportonként (például prostituált, intravénás kábítószer-fogyasztó, embercsempészes miatt elhanyagolt

állapotban lévő, netán tbc-gyanús) szűrik, és nem pusztán azért, mert kérelmezők? Szép új világ kezdődhetne...

- A kérelmező személyazonosságát érvényes úti okmánya, személyazonosító igazolványa vagy egyéb, személyazonosításra alkalmas okmánya igazolja.
- Ha a kérelmezőnek nincs magyarországi tartózkodásra jogosító papírja, akkor a tartózkodási engedély kiállítása érdekében a menekültügyi hatóság (egyik szoba) a szálláshely szerinti idegenrendészeti hatóságot (másik szoba) értesíti.
- Amennyiben a kérelmező azt állítja, hogy kiskorú, de ezt a menekültügyi hatóság alapos (tehát indokolható, tényekkel alátámasztott) kétsége ellenére nem valószínűsítette, és az életkor megállapítására irányuló szakértői vizsgálathoz sem járult hozzá, úgy kötelező mindenképpen eseti gondnokot kirendelni. A hatóság, a gondnok meg a kérelmező aztán közösen oldják majd meg a feladványt: a rendelet szerint az érintett a kiskorúakra vonatkozó kedvezményeket nem élvezheti.
- A nemzetbiztonsági szerv a kérelmezőt a jövőben is meghallgatja, és az általános szabályok szerint 45 napon belül ad szakhatósági állásfoglalást, amit legfeljebb 8 nappal még megtoldhat.
- A rendeletbe belekerült a menekültek genfi úti okmányára vonatkozó eljárási rend (be kell mutatni a menekült személyazonosító igazolványát, lakcímkártyáját, személyi számát, két fényképet pedig csatolni kell).

A szervezeti rendszert illetően három változást hozott a 62/2004. (X. 25.) BM rendelet. Egyrészt a BÁH az egyetlen menekültügyi hatóság, a regionális igazgatóságokon csak besegítenek ebbe a még meghagyott munkatársak, a hatáskört már a központ gyakorolja. Másrészt a kérelmezők ujjnyomatait a Bűnügyi Szakértői és Kutatóintézet dolgozza fel, hogy a kérelmező kellően stigmatizáltnak, azaz bűnözőnek érezhesse magát, legalább az eljárás idején. Harmadrészt a befogadóállomások kellő kihasználása érdekében novembertől a kérelmezőket, a (nem létező) menedékeseket, a menekülteket és a befogadottakat is elhelyezik az állomásokon.

Tudja-e?

Az önkormányzatokat időnként megvádolják azzal, hogy számukra a külföldiek, menekültek nem is léteznek. A cáfolathoz részletes kutatásra lenne szükség. Most csupán három példát említünk arra, hogy az önkormányzati rendeletekben mégis felbukkan az idegen.

A Balatonlellel Önkormányzat 10/1998. (VI. 25.) rendelete a szociálisan hátrányos helyzetben lévő adósságterheinek enyhítését célzó szociális támogatások jogosultsági feltételeiről, formáiról és az adósságkezelés rendjéről szól. Eszerint az önhibájukon kívül hátrányos helyzetben lévő adósságterheinek rendkívül indokolt esetben történő enyhítése és lakhatási körülményeinek javítása céljából nyújtható szociális támogatások jogosultsági feltételeiről, a támogatások formáiról és az adósságkezelés rendjéről a 96/1998. (V. 13.) kormányrendelet helyi végrehajtása minden olyan lakosukra vonatkozik, akik a városban állandó lakóhellyel rendelkező magyar állampolgárok, menekültek, állandó tartózkodásra jogosító, személyi igazolvánnyal rendelkező külföldiek.

A Pilisvörösvári Önkormányzat 5/2003. (II. 11.) rendelete a gyermekjóléti ellátásokat szabályozza. A rendelet hatálya kiterjed azokra a magyar állampolgárságú vagy állandó tartózkodásra jogosító személyi igazolvánnyal rendelkező bevándoroltakra, a magyar hatóságok által menekültként elismert gyermekekre és fiatal felnőttekre, valamint szüleikre, akik Pilisvörösvár város területén: a) lakóhellyel, b) lakóhely hiányában tartózkodási hellyel rendelkeznek, illetve c) a kérelem benyújtásakor nincs ismert lakó- vagy tartózkodási helyük, és utolsó ismert lakóhelyük Pilisvörösvár volt.

A Fővárosi Önkormányzat 45/2003. (IX. 19.) Főv. Kgy. rendelete a saját fenntartásában lévő személyes gondoskodást nyújtó szakosított szociális intézmények formáiról, azok igénybevételéről rendelkezik (módosítva a korábbi, 30/1993. (VIII. 1.) Főv. Kgy. rendeletet). A rendelet hatálya a Fővárosi Önkormányzat által fenntartott személyes gondoskodást nyújtó szakosított szociális intézményekre, az intézményekkel intézményi jogviszonyban álló személyekre, a főváros területén bejelentett lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkező magyar állampolgárokra, az állandó tartózkodásra jogosító személyi igazolvánnyal rendelkező bevándoroltakra, a letelepedési engedéllyel rendelkező személyekre, valamint a magyar hatóság által menekültként elismert személyekre terjed ki. Egyes ellátások pedig még kiterjednek a főváros területén bejelentett lakó- vagy tartózkodási hellyel nem rendelkező személyekre is.

Vagyonőrnek tanul a szabadkai menekült

Személy- és vagyonőr-tanulmányokba kezdett a Szabadkáról zaklatás miatt szeptember közepén elmenekült Sötét László. „A médiából értesültünk a Sötét család sorsáról, s úgy gondoltuk, azzal tudunk a családfőnek segíteni, ha szakmát adunk a kezébe, majd pedig foglalkoztatjuk” – mondta a Goldex Security Kft. dél-magyarországi régió-igazgatója. Hozzátette: a tanfolyam várhatóan két hónapig tart, s azt követően vagyonőrként dolgozhat Sötét László a cégnél.

A vizsga mellett azonban állandó lakóhelyet is igazolnia kell Sötét Lászlónak ahhoz, hogy dolgozhasson. „Egyelőre nem találtunk lakóhelyet magunknak, ezért még mindig a békéscsabai menekülteket befogadó állomáson lakunk” – mondta Sötét László.

Az MTI november 3-i hírében azt már nem tették hozzá, hogy a vagyonőri munkakör kamarai tagsághoz kötött, és ahhoz pedig magyar állampolgárság kell. Jó ötlet volt tehát egy lakóhely és magpolgárság nélkülinek ezt a

szakmát felajánlani, habár az „úgy kell tekinteni, mintha magyar állampolgár lenne” menekültügyi kitétel elvileg

megoldás lehetne, ha törvény vagy kormányrendelet nem rendelkezhetne eltérően, mint ebben az esetben.

1998. évi IV. törvény a vállalkozás keretében végzett személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól, a Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamaráról

5. § (1) Személy- és vagyonvédelmi, valamint magánnyomozói tevékenység személyre szóló, a rendőrség által kiadott igazolvány birtokában végezhető.

(2) A tevékenység ideiglenes rendőrhatalósági igazolvány (a továbbiakban: ideiglenes igazolvány) birtokában is folytatható.

(3) Igazolványt kaphat írásbeli kérelmére

a) az a büntetlen előéletű, a 20/A. § (2) bekezdésében foglalt korlátozás hatálya alá nem eső, cselekvőképességű – magánnyomozó esetében legalább középiskolai végzettséggel rendelkező – magyar állampolgár, illetve az Európai Gazdasági Térségről szóló Megállapodásban részes tagállam állampolgára, aki tizennyolcadik életévét betöltötte, továbbá külön jogszabályban meghatározott szakképesítéssel rendelkezik, és
b) nem folyik ellene háromévi vagy ennél súlyosabb tartamú szabadságvesztéssel fenyegetett szándékos bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt büntetőeljárás.

6. § (1) Ideiglenes igazolványt – írásbeli kérelmére, hat hónapi időtartamra – a vállalkozásnak az a tagja, alkalmazottja, segítőtársa kaphat, aki – a szakképesítés kivételével – az 5. § (3) bekezdésének a) pontjában meghatározott követelményeknek megfelel, és nem esik az 5. § (3) bekezdésének b) pontjában, továbbá **(4)–(6)** bekezdésében foglalt korlátozó rendelkezések alá, valamint az előírt szakképesítés megszerzéséhez szükséges ismeretek elsajátítására a szakképzést folytató intézménnyel képzési szerződést köt.

(2) Ideiglenes igazolvány ugyanazon személy részére öt éven belül csak egy alkalommal adható.

Komédia és előítélet – repülőtéri tranzit-lakos

Albert Györgyi (*Népszabadság*, 2004. szeptember 14.) boncolgatta, hogy szeptembertől a magyar mozikban is látható vígjáték, a *Terminál* miféle alkotás. Az amerikai filmben minden együtt van a sikerhez: Oscar-díjas rendező, az élő legenda, két kedvenc sztárja, valamint a lengyel operatőr, aki ugyancsak két Oscart jegyez (Schindler listája, Ryan közlegény megmentése).

„Előfordul, hogy dacára minden sikertényezőnek: forgatókönyv, alkotók, jó szándék, miegymás, egyszerűen nem jön össze. Spielberg érdeklődését olyannyira fölkelte Viktor Navorski figurája, aki egy kelet-európai országból érkezik New Yorkba, hogy a történet és a forgatókönyv »ki is söpörte a fejemből az összes többi, amelyet előtte olvastam« – mondta. A figura egy magunkfajtaról szól, csak »picit« naiv, vagyis ahogy ők elképzelnék *minket*. Előjönnek tehát az unalomig ismert kelet-európai sémák. Kár, hogy nem osztották a szerepet megfelelő akcentussal rendelkezőre, hogy a képzeletbeli – leginkább délszláv – országból, Krakozhiából érkező hitelesebb legyen. Amikor hőstünk megérkezik a JFK-ra, megtudja, hogy az utazás alatt hazájában államcsíny történt, ami – erre, mifelénk, ahogy a film sugallja –, előfordulhat. Így útlevele már egy nem létező országé, ő maga tehát nem léphet az Egyesült Államok területére.

Ezért kénytelen az elkövetkezendő időt (napokat, heteket) a repülőtéren nemzetközi termináljában tölteni. A hetekből hónapok lesznek, és minden együtt egy remek komédiához vezet: Amerika kicsiben, abszurd, paródia, érdekérvényesítés, megélhetés, új barátok, flört. Az ügyeletes gonosz Frank Dixon, a reptér vezetője, akinek egy idő után Viktor Navorski csak egy probléma, egy porszem a repülőtéren gépezetében, ami hátráltatja az áramvonalas működést. Időközben Viktor valószínűleg kis otthont teremt magának a terminálban, munkát talál, barátkozik az indiai takarítóval, a latino cateringessel, a fekete furgonossal. A főszereplő színész szerint figurája: »tulajdonképpen egy intenzív kurzuson vesz részt, amely az amerikai társadalmat mutatja be.« Kétségkívül mulatságos jelenetek azok, amikor a filmből kiderül, hogy az innen érkezett népség igen találékony, van tartása, és nem jön zavarba a kalandtól. Mi ez az otthoni élethez képest? Ha már így hozta a sors, megpróbálja, ha nem is élvezni, de a maximumot kihozni belőle. Közben bemutatják nekünk az amerikai bürokrácia visszasságait, ellentmondásait és nem ritkán szívtelen kegyetlenségét. Nem áruljuk el, hogy sikerül vízumot szereznie, és végül kiléphet a repülőtérről. Aki mesét akar nézni, vegyen jegyet...”

A csatlakozás hatása

Hazánk uniós csatlakozása óta négyszáznál is kevesebb nyugdíjas költözött Magyarországra a többi EU-tagországból (*Világ-gazdaság*, 2004. november 2.). Ezzel szemben a környező, uniós kívüli államokból több ezer idős személy települt le nálunk. A külföldi nyugdíjasok túlnyomó része Németországból (150), Nagy-Britanniából (129) és Hollandiából (35) érkezett. Zömük Budapesten kívánt letelepedni, de harmincon felüli igényt regisztráltak Baranya, Zala és Bács-Kiskun megyében is. Ugyanakkor az *Uniók Értesítő* (2004. szeptember 20.) beszámol arról, hogy az EU több régi tagállama arra készül, hogy a tervezettnél hamarabb megnyitja munkaerőpiacát az újonnan csatlakozott országok munkavállalói előtt. A régiek többsége eredetileg csak hétéves átmeneti időszak után kívánt nyitni, de a korlátozásoktól kezdettől fogva tartózkodó Nagy-Britannia, Írország és Svédország eddigi tapasztalatai azt mutatják, hogy nem indult be az újak rohama. A hétéves időszak 2 + 3 + 2 évből állhatna, de több tagállam már a második időszakra nem alkalmaz majd megszorításokat.

Az ENSZ menekültügyi főbiztosának aggodalmai

A főbiztos az Európai Unió menedékkjoggal és menekültvédelemmel kapcsolatos többéves programja láttán – azért, hogy az EU valóban a szabadság, a biztonság és az igazságosság tere legyen – ajánlásban foglalta össze, milyen hiányokat lát a programban. Az ajánlásokat közreadjuk, mert Magyarországon is érdemes volna megszívlelni azokat.

A Főbiztoság határozottan szorgalmazza:

- az Európai Tanács biztosítsa a többéves programjában a menekültek és egyéb nemzetközi védelemre szorulóknak jogvédelmét, és azt, hogy a menekültek mindenütt részesülhessenek az őket megillető védelemhez, a tartós megoldásokhoz való hozzáférést is ideértve;
- az Európai Tanács erősítse meg elkötelezettségét egy olyan jövőbeli menedék- és migrációs politika kidolgozására, amely teljeskörűen tiszteletben tartja a genfi egyezményt és az egyéb releváns emberi jogi dokumentumokban foglaltakat;
- a tagállamok őrizzék meg és alkossanak olyan szabályokat, amelyek meghaladják az EU által meghatározott minimumokat, és magasabb követelményszintet képviselnek, például értékű gyakorlatot kialakítva, alapozva a nemzetközi jogra;
- a Tanács és a Bizottság nagyobb mértékben vegye figyelembe a Főbiztoság szakmai javaslatait a közösségi jogi rendelkezések nemzeti jogba való átültetése, a jogalkalmazás ellenőrzése terén;
- egy olyan rendszer vagy fórum létrehozását, amely vizsgálja és értékeli az EU menedékkjogi jogszabályainak alkalmazását, értelmezését,

hatását, feltárva a hiányosságokat a nemzetközi jog megsértésének elkerülése érdekében. A helyzetfelmérést követően, a tapasztalatok fényében kellene megfontolni az uniós joganyag módosítását. A fórum és az értékelés valódi támogatást jelentene a jogharmonizációs folyamatban, valamint a döntéshozatalban;

- a fokozottabb együttműködést a származási országokra vonatkozó információk gyűjtése, felhasználása terén;
- egy Európai Menekültügyi Hivatal létrehozását, mert az elősegítené a harmonizációt, a közös teherviselést, a jogalkalmazás tanácsadással és technikai eszközökkel segítségét, valamint a koordinációt;
- a genfi egyezménynek és az emberi jogi dokumentumoknak megfelelő új szabályozást a menekültek és kiegészítő védelemben részesülők hosszú távú tartózkodásáról, továbbá a visszaküldés minimális feltételeiről;
- a Tanács és a tagállamok közrehatását a menedékknyújtás szempontjából kedvezőbb légkör megteremtésére, elősegítve a kiegyensúlyozott és megalapozott információkra épülő közbeszéd kialakulását;
- olyan intézkedések meghozatalát, amelyek elősegítik a menekültek

beilleszkedését új hazájukba, figyelembe véve tapasztalataikat, speciális szükségleteiket és az európai társadalom egészét gazdagító hozzájárulásokat;

- a határőrizettel, a nem szabályos vándorlással, az embercsempészettel és emberkereskedéssel kapcsolatos intézkedéseknél ne fosszák meg a menedékkérőket a menedékhez való alapvető jog gyakorlásától. A nemzetközi védelemre szorulókat ne akadályozzák meg abban, hogy bejussanak a tagállamok területére és hozzáférjenek az eljáráshoz;
- a határőrök megfelelő, rendszeres és a legújabb fejleményeket tükröző képzésben részesüljenek, hogy integrálni tudják napi munkájukba a nemzetközi védelem alapelveit, az emberi jogi szabályokat;
- a tolmácsok és a jogi segítők, ügyvédek segítségével kellene hasznosítani és támogatni a nemzetközi védelmet kérő személyeket, rászorulókat.

Közeledő régiók

Az Európai Összehasonlító Ki-sebbségkutatások Közalapítvány kiadásában jelent meg a *Közeledő régiók a Kárpát-medencében* című kiadvány.

A Réti Tamás által szerkesztett kötetben konkrét gazdasági, társadalmi adatsorok bizonyítják, hol mekkora az elmaradottság, milyen a szerepe az államhatárnak, mekkora a munkaerő-potenciál, a vállalkozási kedv, a privatizációs vonzerő és a tőkehiány a régióban.

A kutatások Dél-Szlovákiára, Erdélyre, a Vajdaságra összpontosítanak. Egyértelmű a vaskos kötet üzenete: a gazdasági együttműködés útjait kellene egyengetni a határon túli magyarok és egyáltalán az eddig periférikus területen élők boldogulása érdekében, a pusztá politika ígéretés helyett.

A Közalapítvány további kiadványait keresse a www.eokik.hu honlapon vagy pedig a minor@eokik.hu elektronikus címen.

Civil Szemle és más hírek

A *Civil Szemle* elméleti, társadalmi folyóirat, amely a civil szektorral kapcsolatos főbb elemzéseket, szektortörténetet, eseményeket és tanulmányokat közöl a hazai és a nemzetközi összefüggésekről. A lap számtalan pályázati, ösztöndíj-lehetőségről is hírt ad. Előfizethető a www.civilszemle.hu címen.

A Győrben élő és kevésbé tehető migránsok számára fontos

lehet, hogy szeptember közepén nyílt meg a MTESZ székházában az eMagyarország újabb pontja. Itt két gépet használhatnak az internetezők ingyenesen, mégpedig hétfőtől csütörtökig 8.00-12.00 óra között.

A hazai civil szabályozás átfogó reformjáról olvashatunk a www.okotars.hu/trust honlapon, míg a szektor híreiről a www.tv2.hu/civil portálon.

A hónap idézete

Az Országgyűlés 2004. október 11-én politikai nyilatkozatot fogadott el, amelyben leszögezi: „A Magyar köztársaság Alkotmányával szöges ellentétben áll mindenfajta diktatórikus akarat, mindennemű önkényuralmi ideológia, minden faji, nemzeti, vallási, politikai vagy társadalmi származás szerinti kirekesztés, minden megfélemlítésbe és népirtásba torkolló politikai szándék. [...] A Magyar Köztársaság Országgyűlése hitet tesz amellett, hogy a demokratikus közéletünkben nincs helye a diktatúrák szellemiségének, a történelemhamisításnak, a fajgyűlölő, kirekesztő, emberellenes ideológiáknak, melyek annyi szenvedést okoztak hazánknak, s melynek nyomán honfitársaink százezreinek oltották ki életét.”

Konferenciák

◆ Az MTA Kisebbségkutató Intézete, a Sapporói Egyetemmel közösen, a státusjogi szindrómáról szervezett nemzetközi konferenciát 2004. október 14–15-én. Az amerikai, japán, brit, holland, német, török, görög, olasz, román, szlovák és magyar egyetemi oktatók, akadémiai kutatók részvételével tartott rendezvényen a posztmodernitás jogi, politikai, történeti szempontú megközelítése segítségével tárgyalták meg a többes állampolgárság, a határon túli nemzettárs, a diaszpóra jogállásának új jelenségeit. Az elhangzott előadásokat hamarosan angol nyelvű kötetben adják ki.

◆ A regionális menekültügyi tanácsadói együttműködés, a LARC 2004. október 28–29-én tartotta Budapesten újabb tréningjét. A cseh, albán, lengyel, cseh, szlovák, bolgár és magyar

részvétellel folyt rendezvény egyik fő témája a szociális munkásokkal való együttműködés, a menedékjogi eljárást követő egyéb jogi munka volt. Élesen vetődött fel, hogy a menekültként elismertek és családtagjaik sokszor a személyazonosító, társadalombiztosítási vagy egyéb okmányokhoz nem jutnak hozzá, mert hiányzik a kiállításukhoz szükséges eredeti irat, és nincs szabály azok pótlására. Ez pedig olyan ellátásoktól vágja el őket, amelyet az emberi jogok és a genfi egyezmény is biztosít számukra.

Az anyakönyvezés idegenekre is tekintettel lévő gyakorlata, a különböző személyállapotú kiegészítő szabályok megalkotása, a nemzetközi magánjogi megállapodások (például CIEC-egyezmények) ebben a régióban még nem ismertek. Így könnyen elmarasztható lesz ebben a térségben sok állam különböző gyermeki jogok és alapjognak tekintett jogok megsértése miatt, ha gyorsan nem történnek meg a szükséges szabálymódosítások. Vajon a BÁH vagy a KANYVH és a szociális segítők mikor egyeztetik álláspontjukat? Mikor veszszük hasznát annak, hogy Magyarország több éve részesen a CIEC-nek? Hol vannak a menekültekre vonatkozó CIEC-egyezmények az Országgyűlés asztaláról? Miért embert próbáló gond ma egy menekült gyermeknek taj-kártyát szerezni?

◆ A Magyar Helsinki Bizottságot az elköltözése sem akadályozza meg abban, hogy soron következő jogi tréningjére 2004. november 19–20-án sort kerítsen. A Magyar Szociológiai Társaság is éppen ezen a két napon tartja konferenciáját, amelyen a regionalitás, a munkaerőmozgás is szóba kerül.

Egy százalék – amire költöttük

A Menedék – Migránsokat Segítő Egyesület a személyi jövedelemadóból 2003-ban beérkezett 1%-ot, azaz 206 978 forintot a menekültügyet népszerűsítő egyesületi póló nyomására, valamint menekült gyermekek nyári táboroztatására költötte. A támogatásokat köszönjük, és számítunk az Ön támogatására a következő évben is.

Pályázati felhívás

A BM Országos Büntetőeljárásügyi Központ pályázatot írt ki, amelynek célja, hogy az egyes közrendvédelmi bírságokból befolyt pénzekből elősegítsék a rendőrség és a határőrség büntetőeljárás feladatainak továbbfejlesztését, másrészt az illegális migráció visszacsor-

rítására, kezelésére végzendő tevékenységet. Idetartozik az érintetteknek a származási országukba visszatérésének elősegítése, az ehhez kapcsolódó projektek támogatása. A részletes felhívás olvasható a www.b-m.hu honlapon, a pályázatok címszó alatt. (MK 2004/149.)

SzocHáló – társadalompolitika on-line

A Kurt Lewin Alapítvány (kla@c3.hu) és az ELTE Szociológiai Intézete (www.elte.hu) egyedülálló weboldal építésébe kezdett. Olyan honlapot hoztak létre, amely a társadalomtudományok és azok eredményeinek népszerűsítése mellett eddig még nem létező fórumává válik társadalomkutatóknak, a civil, illetve szociális szférában dolgozó szakembereknek, továbbá a hétköznapi érdeklődőknek. Ligeti György és Fellegi Borbála beharangozó írásából idézünk:

A SzocHáló szövése. A SzocHáló (www.szochalo.hu) weboldal egyszerre tudományos és egyszerre ismeretterjesztő oldal, amelynek küldetése az, hogy a társadalomtudományok súlyukhoz méltó módon és színvonalon jelenjenek meg a köztudatban.

A weboldal egyetemisták szerkesztik-építik.

Szemek a SzocHálón. Milyen oldalakat is találunk, ha rákattintunk erre a weblapra? A TUDOMÁNY és a REZÜMÉ lapok azoknak nyújtanak

segítséget, akik azért böngésznek a neten, hogy szakirodalmi ismeretekhez, társadalomtudományi lapok (*Kritika, Háló, Esély*) cikkeihez hozzájussanak. A VÁROS menü alatt kifejezetten olyan kedvcsináló információk vannak, melyek a várost magát mint települést, mint életmódnak teret engedő helyet mutatják be. A SZABAD hívószó mögött emberi jogi dokumentumoktól kezdve a diákjogokon át filozófiai írásokig számtalan dolgot talál az érdeklődő olvasó.

Családegyesítés és harmadik állam polgára

Az alábbiakban a címben említett kérdést egy bírósági ítélet segítségével mutatjuk be, annál is inkább, mert a döntés még akkor született, amikor az európai közösségi jogban nem létezett a családegyesítésről irányelv, ám az emberi jogi követelmények igen, függetlenül attól, hogy az irányelv mikor lép életbe.

Meryem Demirel v. a Stadt Schwabisch Gmünd

*Az Európai Bíróság
1987. szeptember 30. napján
meghozta a következő ítéletet:*

az alperes ellen
a munkavállalók szabad mozgása
követelményének
megsértése miatt indított ügyében

Az Ankarában 1963. szeptember 12-én aláírt és a Közösség részéről az 1963. december 23-i tanácsi határozattal megkötött, az Európai Gazdasági Közösség és Törökország között társulást létrehozó Megállapodás 12. cikke, valamint a Brüsszelben 1970. november 23-án aláírt és a Közösség részéről az 1972. december 19-i 2760/72/EGK tanácsi rendelettel megkötött Kiegészítő Jegyzőkönyv 36. cikke a Megállapodás 7. cikkével együttesen értelmezve, nem képezik a közösségi jog olyan szabályait, amelyek közvetlenül alkalmazhatóak lennének a tagállamok belső jogrendjében.

Indokolás:

1985. december 11-i végzésével, amely a Bíróság Ügykezelő Irodájába 1986. január 17-én érkezett, a Verwaltungsgericht Stuttgart (Stuttgarteri Közigazgatási Bíróság) az EGK Szerződés 177. cikke alapján előzetes döntést kérve a Bíróság elé terjesztett két kérdést, az Ankarában 1963. szeptember 12-én aláírt és a Közösség részéről az 1963. december 23-i tanácsi határozattal megkötött, az Európai Gazdasági Közösség és Törökország között társulást létrehozó Megállapodás 7. és 12. cikke, valamint a Brüsszelben 1970. november 23-án aláírt és a Közösség részéről az 1972. december 19-i 2760/72/EGK tanácsi rendelettel megkötött Kiegészítő Jegyzőkönyv 36. cikkének értelmezésével kapcsolatban.
- A kérdések egy, az ország elhagyására felszólító végzés megváltoztatása iránt indított per során merültek fel. A végzés, nem teljesítés esetére, kilátásba helyezte a kiuta-

sítást. A végzést Schwabisch Gmünd városa bocsátotta ki egy török állampolgár, Meryem Demirel asszony ellen, vízuma lejártakor. Demirel asszony egy 1979-ben családegyesítés céljából a Német Szövetségi Köztársaságba érkezett, és azóta is ott él és dolgozó török állampolgár felesége. Demirel asszony azért lépett be az országba, hogy csatlakozzon a férjéhez, de olyan vízumot váltott ki, amely csak látogatási célra volt érvényes, és amit nem családegyesítés céljából bocsátottak ki.

- A Verwaltungsgericht végzéséből az állapítható meg, hogy a családegyesítés feltételeit megszigorították olyan nem tagállamok állampolgárainak esetében, akik maguk is családegyesítés végett léptek be a Német Szövetségi Köztársaságba, 1982-ben és 1984-ben az Ausländergesetz (Külföldiekről szóló törvény) alapján a Baden-Württemberg tartomány belügyminisztere által kibocsátott körlevél módosításával; ezek a módosítások három évről nyolc évre emelték azt az időszakot, melynek során a külföldi állampolgárnak folyamatosan és jogszerűen német területen kell tartózkodnia. Demirel asszony férje nem teljesítette ezt a feltételt azoknak az eseményeknek az idején, amelyek az eljáráshoz vezettek.
- A Verwaltungsgericht Stuttgart, amelyhez a kérelmet a Demirel asszonyt az ország elhagyására kötelező végzés megváltoztatása végett benyújtották, az alábbi kérdéseket utalta a Bíróság elé:
 - (1) Az Európai Gazdasági Közösség és Törökország közötti Társulási Megállapodás 12. cikke és az azt kiegészítő jegyzőkönyv 36. cikke, együttesen a Társulási Megállapodás 7. cikkével, tiltja-e már a tagállamokban közvetlenül alkalmazható közösségi jog alapján, hogy valamely tagállamban törvényesen tartózkodó török állampolgárok mozgásszabadságát tovább korlátozzák egy létező közigazgatási gyakorlat módosításával?
 - A Társulási Megállapodásban foglalt »mozgásszabadság« kifeje-

zést úgy kell-e értelmezni, hogy a valamely tagállamban tartózkodó török munkavállalókat feljogosítja arra, hogy nagykorúságukat még el nem ért gyermekeiket és házastársukat magukkal hozhassák, hogy velük együtt éljenek?"

A Bíróság hatásköre

- Mivel írásos észrevételeikben a Német Szövetségi Köztársaság, illetve az Egyesült Királyság kormánya megkérdőjelezi a Bíróság hatáskörét a Megállapodás, illetve a Jegyzőkönyv rendelkezéseinek az értelmezésére a munkavállalók szabad mozgása tekintetében, meg kell vizsgálni mindenekelőtt a Bíróság hatáskörének kérdését, mielőtt a nemzeti bíróság által előterjesztett kérdésekről határozat születne. [...]
- Következésképpen a Bíróságnak van hatásköre a Megállapodásban, illetve a Jegyzőkönyvben foglalt, a munkavállalók szabad mozgására vonatkozó rendelkezések értelmezésére.

A Bíróság elé utalt kérdések

- A Verwaltungsgericht első kérdése alapvetően arra keres választ, hogy vajon a Megállapodás 12. cikke és a Jegyzőkönyv 36. cikke, együttesen a Megállapodás 7. cikkével, a közösségi jognak olyan szabályait képezik-e, amelyek közvetlenül alkalmazhatóak a tagállamok belső jogrendjében.
- A Közösség által nem tagállamokkal megkötött megállapodás valamely rendelkezését úgy kell tekinteni, hogy az közvetlenül alkalmazható, amikor, tekintettel annak megfogalmazására és magának a megállapodásnak a céljára és jellegére, a rendelkezés valamely világos és pontos kötelezettséget tartalmaz, amely végrehajtásában vagy hatásai-ban nem függ valamilyen későbbi intézkedés elfogadásától.
- A Megállapodás 2–5. cikkei rendelkeznek egy felkészülési fázisról, melynek célja, hogy képessé tegye Törökországot gazdaságának megerősítésére a Közösség által nyújtott segítséggel, egy átmeneti időszakra, amelyben a Vámunió fokozatosan létrejöhet és

(folytatás a 8. oldalon)

Családegysítés és harmadik állam polgára

(folytatás a 7. oldalról)

- a gazdaságpolitikák összhangba hozhatók, valamint egy olyan utolsó időszakról, amely a Vámunióra épül és a gazdaságpolitikák szorosabb összehangolását irányozza elő.
15. A Megállapodás struktúrájára és tartalmára általánosságban jellemző, hogy meghatározza a társulás céljait, e célok elérésének irányelveit anélkül, hogy önmagában meghatározná ezek részletes szabályait. A Megállapodáshoz csatolt jegyzőkönyvek, melyek helyére utóbb a Kiegészítő Jegyzőkönyv lépett, meghatároznak ugyan részletes szabályokat, de csak bizonyos konkrét ügyekre.
 16. A Megállapodásban kitűzött célok elérése végett a 22. cikk döntéshozói jogkört ruház a Társulási Tanácsra, mely egyrészt a tagállamok kormányainak, a Tanácsnak és a Bizottságnak a tagjaiból, és másrészt a török kormány tagjaiból áll.
 17. A Megállapodás II. címe, amely az átmeneti időszak végrehajtásával foglalkozik, tartalmaz két fejezetet a Vámunióról és a mezőgazdaságról, valamint egy harmadik fejezetet, amely egyéb gazdasági rendelkezéseket tartalmaz. Ennek képezi részét a munkavállalók szabad mozgásáról szóló 12. cikk.
 18. A Megállapodás 12. cikke arról rendelkezik, hogy a szerződő felek egyetértenek abban, hogy egymás között a Közösséget létrehozó Szerződés 48., 49. és 50. cikkét tekintik irányadónak a munkavállalók szabad mozgásának fokozatos biztosítása végett.
 19. A Jegyzőkönyv 36. cikke arról rendelkezik, hogy a mozgás szabadságát fokozatosan, a Megállapodás 12. cikkében meghatározott elvek szerint kell biztosítani a Megállapodás hatálybalépésétől számított 12. és 22. év vége között, valamint hogy a Társulási Tanácsnak kell meghatároznia az évégett szükséges szabályokat.
 20. A Jegyzőkönyv 36. cikke kizárólagos jogkört biztosít a Társulási Tanácsnak a munkavállalók szabad mozgása fokozatos elérésének részletes szabályai meghatározására, a Vámunió fokozatos megvalósítása és a gazdaságpolitikák összhangba hozása kapcsán felmerülő politikai és gazdasági megfontolásokkal összhangban olyan megoldásoknak megfelelően, amelyeket a Társulási Tanács szükségesnek ítél.
 21. Ezzel kapcsolatban a Társulási Tanács egyetlen határozatot hozott, az 1980. szeptember 19-i 1/80. számú határozatot, amely a valamely tagállam munkaerőpiacán már megfelelően integrálódott török munkavállalókat illetően tilalmat rendel bármilyen, a foglalkoztatási lehetőségekre irányadó feltételek további szigorítására. Ugyanakkor, a családegysítések szférájában ilyen jellegű határozatot nem fogadtak el.
 22. A Megállapodás 12. cikkének és a Jegyzőkönyv 36. cikkének a vizsgálata ezért arra mutat rá, hogy azok alapvetően egy program megvalósítását szolgálják és nem elegetően pontosak, illetve feltétel nélküliek ahhoz, hogy azok közvetlenül is irányadóak lehetnének a munkavállalók mozgására.
 23. Ennek megfelelően nem lehetséges a Megállapodás 7. cikkéből a családegysítésre vonatkozó további korlátozások bevezetésének tilalmára következtetni. A 7. cikk, amely a társulás elveivel foglalkozó Megállapodás I. címének része, igen általánosan rendelkezik arról, hogy a szerződő feleknek minden helyénvaló intézkedést meg kell tenniük, legyenek azok általánosak vagy különösek, a Megállapodásból származó kötelezettségek teljesítésének biztosítására, valamint kötelesek tartózkodni bármely olyan intézkedéstől, amely várhatóan veszélyeztetné a Megállapodás céljainak elérését. Ez a rendelkezés pusztán annyit tesz, hogy a szerződő felekre egy általános kötelezettséget ró, miszerint együtt kell működniük, hogy elérjék a Megállapodás céljait, és az közvetlenül nem ruházhat fel személyeket olyan jogokkal, amelyekkel korábban nem rendelkeztek a Megállapodás egyéb rendelkezései révén.
 24. Következésképpen, az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a Megállapodás 12. cikke és a Jegyzőkönyv 36. cikke, együttesen a Megállapodás 7. cikkével, nem képezi a közösségi jog olyan szabályait, amelyek közvetlenül alkalmazandók lennének a tagállamok belső jogrendjében.
 25. Második kérdésével a nemzeti bíróság azt kívánja tisztázni, hogy azok a feltételek, amelyekről függően valamely, a Közösségben letelepedett török munkavállaló házastársa és kiskorú gyermekei csatlakozhatnak hozzá, benne foglaltatnak-e a „mozgásszabadság” Megállapodás szerinti fogalmába.
 26. Az első kérdésre adott válasz fényében a második kérdés nem igényel választ.
 27. Ami azt illeti, hogy vajon az *Emberi Jogok Európai Egyezménye 8. cikkének* van-e hatása az e kérdésre adott válaszra, meg kell jegyezni, hogy a Bíróság határozata szerint, bár a Bíróság feladata az alapvető jogok tiszteletben tartásának biztosítása a közösségi jog területén, nincs felhatalmazása a közösségi jog hatókörén kívül eső nemzeti jogszabályoknak az Emberi Jogok Európai Egyezményével való összhangját vizsgálni. Ebben az esetben világos az első kérdésre adott válaszból, hogy jelenleg a közösségi jogban nincs olyan rendelkezés, amely meghatározná azokat a feltételeket, amelyek ha teljesülnek, a tagállamok kötelesek engedélyezni a Közösségben törvényesen letelepedett török munkavállalók családegysítését. Ebből az következik, hogy az eljárásban megkérdőjelezett nemzeti jogszabályoknak nem kellett a közösségi jog valamely rendelkezését végrehajtani. Ilyen körülmények között a Bíróságnak nincs hatásköre annak eldöntésére, hogy vajon a kérdéses nemzeti jogszabályok összhangban állnak-e az Emberi Jogok Európai Egyezményének 8. cikkében foglalt elvekkel. (ECJ Case-12/86.)

**A lap kiadását és megjelenését
az Európai Menekültügyi Alap támogatta.**

Felelős szerkesztő: dr. Tóth Judit • Felelős kiadó: Menedék – Migránsokat Segítő Egyesület
• A hírlevelet gondozta a Sík Kiadó Kft. • Tipográfia, tördelés: Beck Bojanka •
Nyomás: Nagy és Társa Nyomda

Kérjük a migránsokat, menekülteket tömörítő, továbbá érdekeiket képviselő társadalmi szervezeteket, helyi önkormányzatokat, hogy működésükről, rendezvényeikről, valamint kiadványaikról tájékoztassák szerkesztőségünket. Célunk az, hogy e szerény hírlevél lehetőségein belül elősegítsük a migrációra vonatkozó információk cseréjét. Információikat, anyagaikat az alábbi címre várjuk: MENEDÉK EGYESÜLET, 1074 Budapest, Rákóczi út 80. II. em. 2/a. Tel.: 322-1502, fax: 479-0272.